

Stiftelsen Lantbruksforskning
Verksamhetsberättelse 2008

Hållbart lantbruk i fokus

SLF:S ARBETE UNDER 2008 har kännetecknats av hållbarhet på flera sätt. Det har genomsyrat allt ifrån valet av nya forskningsprogram till samverkan kring finansiering och kansliets arbete.

Under året gjorde Stiftelsen Lantbruksforskning flera nysatsningar, bland annat på forskning kring fosfor, vall/grovfoder och klimat/trädgård. Programmen ligger i linje med den forskningsstrategi som vi antog under 2007 där betydelsen av ökad kunskap kring både klimat och övergödning betonades.

En viktig faktor bakom SLF:s långsiktiga framgång är samverkan i olika former. En sådan är att samfinansiera FoU-programmen med andra aktörer. Exempel på lyckad samverkan är fosforprogrammet och programmet för klimat/trädgård. I fallet fosfor har vi för första gången träffat en överenskommelse med Naturvårdsverket och när det gäller klimat/trädgård samarbetar vi med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas. Alla tjänar vi på att samarbeta – mer pengar och mer kunskap ger ett bättre lantbruk!

Mer pengar och forskning ställer också högre krav på vårt arbete. 2008 var året då vi såg över och förbättrade administrationen – informationen till både ledamöter och forskare har gjorts tydligare och vi har utökat kansliet med ytterligare en kom-

petent medarbetare. Förbättringarna har gett positiva resultat. Beslutsgrupperna fick snabbt tillgång till höstens ansökningar, och återkopplingen till de forskare som sökt pengar har gått snabbare än tidigare år.

Under åren 2002-2008 har SLF fått ta del av återförda miljöskatter. De har använts för att stötta befintliga FoU-program där näringen själv tar ansvar samt till program och områden som SLF:s styrelse funnit viktiga. Regeringen beslutade att resultatet av alla SLF:s miljöskatter skulle utvärderas under 2008 med avseende på kvalitet och nytta. Uppdraget gick till Formas. Alla organisationer mår bra av att utvärderas och vi ser fram emot rapporten som kommer att presenteras i mars 2009.

Och sist men inte minst kom forskningspropositionen i slutet av året, en vinstlott för de gröna näringarna och för ett hållbart lantbruk!

Eva Pettersson
FORSKNINGSCEFEN

SLF är böndernas egen forskningsstiftelse

Stiftelsen Lantbruksforskning, SLF, har som mål att skapa tillväxt och konkurrenskraft åt lantbruket genom att finansiera tillämpbar forskning. Medel till forskningen kommer från lantbrukarna själva. Den forskning som finansieras sträcker sig över cirka 15 olika program inom områdena växtodling, djur och företagande. Inom flera av programmen finns projekt med koppling till klimatfrågan. Forskningen har fokus på frågeställningar som inom snar framtid kan nå tillämpning i lantbruket samtidigt som den håller hög vetenskaplig kvalitet.

”
*Kunskap ger ett
bättre lantbruk*

Innehåll

Forskningschefen har ordet _____	2
SLF:s verksamhet 2008 _____	4
Nya och pågående projekt som beviljats finansiering _____	6
Informationsverksamhet och LOFT _____	8
LOFT – lantbrukare och forskare tillsammans _____	9
Organisation _____	10

SLF:s verksamhet 2008

FoU-program och ansökningar

Under 2008 genomfördes två ansökningsomgångar, 1 februari och 1 oktober, där nya projekt hanterades i huvudsak under hösten. Totalt kom 473 ansökningar in fördelade på 356 nya och 117 pågående projekt¹. Det beslutades att av dessa skulle totalt 245 nya och pågående projekt beviljas finansiering för 2008 med cirka 102 miljoner kronor.

Klimat och övergödning i fokus

Nya FoU-program som sattes under året var fosfor, klimat/trädgård och vall/grovfoder. De två förstnämnda sker i samverkan med Naturvårdsverket och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Under året har dessutom klimatfrågan hanterats inom varje FoU-

¹ Antalet inkluderar alla ansökningar som kommit in till SLF, Stiftelsen Lantbrukets Utveckling (SLUT) och Stiftelsen Svensk Hästforskning (SSH)

program och totalt beviljades finansiering till 11 projekt inom klimatområdet. Klimatet kommer även under kommande år att hanteras inom varje program.

SLF:s styrelse tog under året beslut om att avsätta medel till strategiska satsningar som markbördighet och närproducerat foder inklusive proteinfoder. Satsningarna kommer att synas under hösten 2009 inom FoU-programmen för växtodlingsforskning, mjölk och kött.

Finansiering av FoU-programmen

SLF:s forskning och utveckling (FoU) finansieras av lantbrukarna själva.

För FoU-program mjölk görs ett avdrag på avräkningspriset med 0,31 öre per kg mjölk. För FoU-program kött görs ett avdrag med 1 kr per gris och lamm samt med 5 kr per nötkreatur som går till slakt.

Avtalen inom växtodlingsområdet har genomgått ett antal förändringar de senaste åren och gör det fortfarande. Fram till augusti 2007 avsatte de finansierande företagen 0,3 % av inköpsvärdet på spannmål, oljeväxter och trindsäd till forskning och utveckling. Därefter, i september 2007, skrevs nya avtal med i stort sett samma företag som tidigare. Det senare avtalet innebar att företagen avsatte motsvarande 0,2 % av inköpsvärdet på spannmål, oljeväxter och trindsäd samt 0,2 % av försäljningsvärdet på växtodlingsförmödenheter. En förändring i avtalet var att även fältförsök och metodutveckling omfattades i de insamlade medlen. Detta resulterade i ett nytt FoU-program som hanteras inom Stiftelsen Lantbrukets Utveckling (SLUT). Utöver att medel samlas in enligt avtalen sker även en frivillig inbetalning från ett antal företag.

Under hösten 2008 beslutade SLF:s styrelse att säga upp de befintliga växtodlingsavtalen för att

göra vissa förtydliganden i upplägget. Målet är att under våren 2009 förhandla fram nya avtal som är fördelaktiga för alla deltagare.

Övriga FoU-program finansieras av företag, branschorganisationer och myndigheter på varierande sätt, beroende på hur näringen ser ut. Samtliga program har under 2008 förstärkts med återförda miljöskatter och vissa program har finansierats i sin helhet med dessa medel. Återförda miljöskatter har under 2008 stått för ungefär hälften av SLF:s finansiering. Användningen av miljöskatterna regleras till viss del i det årliga regleringsbrevet till Statens jordbruksverk (SJV), men beslut om fördelningen till FoU-programmen tar SLF:s styrelse, ibland i samråd med SJV.

Strategiskt arbete

Kärnan i det strategiska arbetet var under 2008, liksom varje år, planeringen för SLF:s fortsatta finansiering. Arbetet har inneburit diskussioner med Jordbruksdepartementet kring återförda miljöskatter liksom fortsatta diskussioner med näringen kring upplägg och avtal för finansieringen.

En utvärdering av SLF:s verksamhet med avseende på relevans och kvalitet påbörjades under 2008 och beräknas bli klar i mars 2009. Utvärderingen grundar sig på de återförda miljöskatterna som finansieringsmedel hos SLF under perioden 2002-2007. Utvärderingen är en mycket viktig strategisk fråga för hur återföring av miljöskatter kommer att se ut framöver. Formas genomför utvärderingen på uppdrag av regeringen.

Under våren 2008 utvärderade kansliet ansökningsomgången som ägt rum hösten 2007. Utifrån resultatet kom ett antal kommunikativa förbättringar att genomföras, bland annat förbättrad informationen om beslutsgruppernas arbetsgång samt ansökningsförfarande för forskare. Som en uppföljning bjöd SLF i början av hösten in till ett diskussionsmöte med fokus på beslutsgruppernas kommande arbete under hösten 2008 ansökningsomgång. SLF:s styrelse, beslutsgruppernas ordförande och andra representanter från grupperna medverkade. Dessutom gjordes en satsning på SLF:s kommunikation som helhet genom att en ny hemsida lanserades under början av året.

Nya och pågående projekt som har beviljats finansiering under 2008

Program	Antal projekt	Beviljade medel (milj. kr)	Insamlade företag och övriga finansiärer
Arbetsmiljö	6	2,2	LRF Försäkring • SLF via återförda miljöskatter
Bin	2	0,8	SLF via återförda miljöskatter
Bioenergi	25	7,8	Energimyndigheten • Lantbrukarnas Riksförbund (LRF Kraftsamling) • SLF via återförda miljöskatter
Ekologisk marknad och tillväxt ¹	1	0,3	Formas • Jordbruksverket • SLF via återförda miljöskatter
Fosfor	12	6,0	Naturvårdsverket • SLF via återförda miljöskatter
Häst ²	29	10,7	Stiftelsen Svensk Hästforskning, SSH (ATG, Agria, Formas, SLF)
Klimat trädgård ¹	4 ³	1,1 ⁴	Formas • SLF via återförda miljöskatter
Kött	24	11,1	KLS Livsmedel • Nyhléns & Hugosons • Svenska Avelspoolen • Scan • SLF via återförda miljöskatter
Mjök	30	13,0	Arla Foods • Gefleortens Mejeriförening • Gäsene Mejeriförening • Milko • Normmejerier • Skånemejerier • SLF via återförda miljöskatter
Potatis	5	2,5	GR0/Potatis • Lundell Eriksson Vegetab Comp • Outinens Potatis • FoU Potatis Syd • Skaraborgs Potatis • Solanum i Kalmar • Svensk Matpotatiskotroll • Swegro • SLF via återförda miljöskatter
Slaktfjäderfä	3	1,2	Svensk Fägel • SLF via återförda miljöskatter
Socker	6	3,6	Stiftelsen Svensk Sockerbetsforskning • SLF via återförda miljöskatter

Program	Antal projekt	Beviljade medel (milj. kr)	Insamlade företag och övriga finansiärer
Tillväxt och företagande	15	8,6	Lantbrukarnas Riksförbund • Lantmännen • Svensk Mjök • SLF via återförda miljöskatter
Trädgård	15	7,7	Stiftelsen Lantbrukets Utveckling (SLUT) via återförda miljöskatter
Vall och grovfoder	10	2,6	SLF via återförda miljöskatter
Växtförädling ¹	3	1,8	Formas • SLF via återförda miljöskatter
Växtnäring/växtskydd FoU	5	1,9	SLF via återförda miljöskatter
Växtodling totalt	49	19,2	Hallands Frökontor • Strängnäs Valskvarn • Lantmännen • Bjäre Lantmän • Dalviks Kvarn • Grimetons Lantmän • Hörby Lantmän • Kalmar Lantmän • Knislingeortens Lagerhusförening • Kristianstadsortens Lagerhusförening • Lilla Harrie Valskvarn • Lovanggruppen • Rosén Skaraborg • Skånefrö • Svalöf Weibull • Svenska Foder • Varaslättnens Lagerhus • SLF via återförda miljöskatter • Stiftelsen Lantbrukets Utveckling (SLUT) via återförda miljöskatter • Lantmännen Lantbruk
Växtodlingsforskning	40	16,5	
Fältförsök och metodutveckling	9	2,7	
Ägg	1	0,1	SLF via återförda miljöskatter
Totalt	245	102,2	

(1) Programmet är ett samarbete med Formas där projekten delas upp mellan finansiärerna

(2) Ansökningar via SLF:s ansökningsystem, i övrigt hanteras programmet för hästforskning av Stiftelsen Svensk Hästforskning med SLF som medfinansiär. För mer information besök <http://www.hastforskning.se>

(3) Två av projekten finansieras av Formas och två av SLF

(4) Summan avser de två projekten finansierade av SLF

Informationsverksamhet och LOFT

Nyhetsbrev

SLF:s nyhetsbrev Nytt om forskning kom ut med hela fem nummer under 2008, vilket är mer än både 2007 och 2006. Artiklarna i Nytt om forskning bygger på projekt som fått finansiering från SLF. Nyhetsbrevet, som är kostnadsfritt, erbjuds både i pappersform och via e-post. Vid årets slut låg den totala upplagan på drygt 8 700 exemplar. Merparten av dessa skickas till prenumeranter och resten delas ut i samband med mässor, seminarier och andra möten. En majoritet av de nya prenumeranterna valde att få den elektroniska varianten av Nytt om forskning.

Webbplatsen lantbruksforskning.se

SLF:s nya webbplats, www.lantbruksforskning.se, lanserades i januari 2008. Den nya webbplatsen fick en utseendemässig uppryckning men framför allt gjordes informationen mer lättillgänglig för lantbrukare, forskare och andra besökare. Totalt publicerades över 160 nya artiklar och nyheter på webbplatsen under året.

Press

SLF skickade under året ut nio pressmeddelanden och vid slutet av året hade SLF:s utskick resulterat i 37 inslag i media.

Seminarier och konferenser

Vid årets första evenemang deltog SLF som arrangör av en regional jordbrukskonferens för norra Sverige under rubriken "Hemmaproducerat foder för ökad lönsamhet och klimatsmartare produktion". Konferensen hölls 19-20 februari i Umeå.

Den 15 maj anordnade SLF en seminariedag för trädgårdsodlare hos lantbrukaren och LOFT-ambassadören Tomas Isberg på Sånngården i Kvi-

dinge. Besökarna fick möjlighet att lyssna på åtta seminarier om allt från mörkläggning av krukväxter till bevattning och återanvändning av näring.

Under två dagar, den 27 och 28 augusti, ställde SLF ut på Djurhälso- och Utfodringskonferensen i Norrköping som anordnades av Svensk Mjolk. Temat för året var "Nytt klimat för mjölkproduktionen".

Den 15 september anordnade SLF en endagskonferens för beslutsgruppernas ordföranden: "Forskning i nya former".

Mässor

Under 2008 har SLF deltagit i tre mässor tillsammans med andra LOFT-organisationer i en gemensam monter.

Den 25 och 26 juni lockade lantbruksmässan Borgeby Fältdagar drygt 11 000 besökare. Ett tusental av dessa stannade till vid LOFT-montern bemannad av ett trettiotal forskare, lantbrukare och informatörer. Dessutom hade besökarna möjlighet att lyssna på tio föredrag i ett särskilt seminarie-tält.

En mindre och betydligt mer specialiserad mäs-sa var Vall 2008. Ett tusental lantbrukare samlades den 6 augusti i Vreta kloster. Förutom att studera maskiner och demonstrationsodlingar fick de träffa forskare och LOFT-ambassadörer för att diskutera vallodling. Specialiseringen uppskattades av både forskare och besökare.

Elmia Lantbruk Djur & Inomgård hölls i Jönköping 22 till 25 oktober. Besökarantalet på mässan var lägre än året innan, troligtvis eftersom antalet djur på mässan minskat drastiskt på grund av risken för blåtungesmita. Frånvaron av djur gav desto mer uppmärksamhet åt LOFT-monterns drygt 30 forskare, lantbrukare och LOFT-ambassadörer.

LOFT - lantbrukare och forskare tillsammans

2008 BLEV LOFT:S FÖRSTA hela år. Från starten i oktober 2007 har verksamheten varit inriktad på att skapa förutsättningar för bättre kommunikation mellan forskare och lantbrukare för att få ett mer miljövänligt svenskt lantbruk med högre kvalitet och bättre lönsamhet. Under 2008 har SLF arbetat med att förankra LOFT hos de deltagande organisationerna och med att bygga strukturer som säkrar att kommunikationsprojektet lever kvar i framtiden.

Den stora nyheten på webbplatsen loftinfo.se var LOFT-bloggen, en plats där LOFT-ambassadörerna kan ge glimtar från sin vardag i relation till lantbruksforskning. Dessutom har Forskning i pressen lagts till, med möjlighet att följa både vad LOFT-organisationerna och media skriver om.

Under 2008 publicerade LOFT tolv pressmeddelanden, i snitt ett per månad. De ledde till 170 inslag i tidningar, radio och tv.

Ett flertal LOFT-organisationer har deltagit i gemensamma mässmontrar under Borgeby Fältdagar, Vall 2008 och Elmia Lantbruk Djur & Inomgård.

I april gavs LOFT-ambassadörerna tillfälle att lära sig mer om kommunikation under en inspirationsdag som anordnades tillsammans med LRF:s Kraftsamling Växtodling. Inspirationsdagen följdes upp med mediaträning för ambassadörerna den 29 april.

Den 15 oktober träffades representanter för ett antal LOFT-organisationer och deltog i seminarier kring forskningskommunikation och bloggande.

Organisation

Styrelsen

SLF:s verksamhet leds av en styrelse med representanter från lantbruksnäringen och forskningen. Styrelsen fattar övergripande strategiska beslut för stiftelsens verksamhet. Styrelsen ska också verka för att utveckla finansieringsmodeller för nya forskningsområden.

SLF:s styrelse har under verksamhetsåret haft fyra sammanträden.

Beslutsgrupper

Alla beslut om vilka forskningsprojekt som ska få pengar fattas i beslutsgrupper för respektive program. Varje grupp består av lantbrukare, forskare och experter från lantbruksnäringen och har specifik kompetens inom det område som ska behandlas. Forskningsprojekten beviljas finansiering för

ett år i taget, men får en finansiell planeringsram för projektets hela livstid. Varje år lämnar forskarna in en lägesrapport med ekonomisk redovisning.

Utöver att prioritera bland inkomna ansökningar är det också gruppernas uppgift att följa respektive projekt från början till slut och granska forskarnas slutrapporter. Varje beslutsgrupp har i de flesta fall haft minst två möten under året.

Kansliet

SLF:s kansli ser till att verksamheten fungerar och administrerar allt från ansökningar och ekonomi till kommunikation av forskningsresultat. Kansliet tar fram underlag för styrelsens beslut och ser till att besluten verkställs. Det är också kansliet som har kontakt med finansiärerna.

Styrelsen

Eva-Karin Hempel
LRF
Ordförande

Bengt Persson
LRF
Vice ordförande

Eva Pettersson
SLF
Sekreterare

Bengt-Olov
Gunnarsson
Svenska Lantmännen

Lars Hultström
Swedish Meats

Carsten Klausen
Svenska Foder

Sten Olsson
LRF-GRO

Kristina Glimelius
SLU

Gunnar Pleijert
Svensk Mjök

Jan Rundqvist
Föreningen foder
och spannmål

Hans Agné
Svenska Avelspoolen

Kansli

Eva Pettersson
Forskningschef
08-787 54 11
eva.pettersson@lrf.se

Kjell Ivarsson
Forskningssekreterare
08-787 54 23
kjell.ivarsson@lrf.se

Nilla Nilsdotter-Linde
Forskningssekreterare
070-662 74 05
nilla.nilsdotter-linde@lrf.se

Catarina Svedborg
Ekonomiansvarig
08-787 52 76
catarina.svedborg@lrf.se

Andreas Hasselgren
Administratör
08-787 51 49
andreas.hasselgren@lrf.se

Charlotte Ericsson
de Siran de Cabanac
Assistent
08-787 53 95
charlotte.ericsson-ds@lrf.se

Johan C Thorburn
Informationsansvarig
08-787 54 15
johan.thorburn@lrf.se

Stina Bergström
Informatör
08-787 51 47
stina.bergstrom@lrf.se

Anna Blomberg
Informationsansvarig
(förlärd f apr 2008)

Josefin Kihlberg
Informatör
(tjänstled f nov 2008)

Hitta mer information
om Stiftelsen Lantbruksforskning,
programmen och aktuella forskningsresultat
på www.lantbruksforskning.se

Stiftelsen Lantbruksforskning
Franzégatan 6
105 33 Stockholm
Tel 08-787 50 00
Fax 08-22 68 30
www.lantbruksforskning.se